AB **2014-2020** Bütçesi:

AB Küçülüyor mu?

AB 2014-2020 Çok Yıllı Bütçe Çerçevesi üzerinde Konsey düzeyinde mutabakat sağlandı. Bütçe görüşmelerinde, tasarruf taraftarlarıyla pastadan daha fazla pay almak isteyenler arasında ki ciddi görüş ayrılıkları gün yüzüne çıktı.

Geçtiğimiz ay, artık gelenekselleşen gece yarısı pazarlıklarından sonra, AB liderleri tarafından üzerinde uzlaşma sağlanan 2014-2020 Çok Yıllı Bütçe Çerçevesi (Multi-annual Budget Framework) neredeyse hiçbir AB üyesi ülke tarafından memnuniyetle karşılanmadı.

En basit haliyle, sağlanan mutabakatın merkezinde, "Bütçeye ayrılan kaynakların ülkelerin gayri safi milli hasılalarının (GSMH) %1'ini geçmemesi" yer alıyor. Üstelik bu oran tahsisat bazında, ödemeler bazında ise oran %0,95 oldu. Her ne kadar üye ülkelerin hemen tamamı bütçe sıkıntısı ve kısıntısı yaşıyor olsa da, bütçe AB tarihinde ilk kez bir önceki dönemden daha düşük olarak tespit edildi.

Harcama üst limiti taahhüt bazında 960 milyar euro, fiili ödeme bazında ise 908 milyar euro olarak tespit edilmiştir ki bu (halen içinde bulunulan) bir önceki döneme göre sırasıyla %3,39

Avrupa Parlamentosu Başkanı Martin Schulz

vrupave %3,65 oranında azalma anlamına geliyor. En büyük darbeyi ise Yakınlaşma Politikası ve Ortak Tarım Politikası almış durumda.

Bu noktada siyasetçilerin işinin hayli zor olduğu görülüyor. Çünkü kemer sıkma politikası uygulayan ülkelerin vatandaşları, "Brüksel bizlere bütçe harcamalarını kıs, işsizlik ödemelerini ve emekli maaşlarını azalt, kamu personeli sayısını azalt gibi önerilerde bulunuyor. Niçin kendisi o şekilde davranmıyor?" diye soruyor. Bu da siyasetçiler üzerinde ciddi bir baskı yaratıyor. Buna ilaveten başta İngiltere olmak üzere bazı üye ülkeler (Hollanda, İsveç, Danimarka hatta bir ölçüde Almanya), "Avrupa kredi kartına bir limit konulmalı" görüşü doğrultusunda hareket ediyor.

Bütçeye net katkı yapan ülkelerden Fransa ve İtalya tam aksine bütçe artışı istiyor olsalar da bunda başarısız oldukları görülüyor. Özellikle İngiltere Başbakanı Cameron'un çok ciddi bir pazarlık süreci yürüttüğünün altı çiziliyor ya da bu tür haberlerle İngiliz kamuoyuna Cameron'u rahatlatacak bir mesaj verilmek isteniyor.

Bu noktada iki teknik problem ortaya çıkıyor. Birincisi, taahhütlerle ödemeler arasındaki fark (yani 51,6 milyar euro) nasıl

Beyhan NURAY
TOBB Brüksel Temsilciliği

AB 2014-2020 Çok Yıllı Bütçe Çerçevesi üzerinde yapılan görüşmelerde Konsey üyeleri söz alarak görüşlerini dile getirdi. Görüşmeler sonucunda bütçeye ayrılan kaynakların ülkelerin GSMH'nın %1'ini geçmemesi üzerine mutabakat sağlandı.

karşılanacak? Bu konuda gerekli esneklik sağlanabilecek mi? İkincisi de, bu yıl itibarıyla zaten 217 milyar euroya ulaşan birikmiş ödenmemiş tutarlar yani geçmiş yılların fiili taahhütleri (ödemeler farkları toplamı) nasıl kapatılacak? Bu konuların Avrupa Parlamentosu (AP) ile yapılacak "müzakereler" esnasında çözümlenebileceği, örneğin milyarlarca euroyu bulan rekabet ihlali cezalarının burada kullanılabileceği ifade ediliyor.

Gelirler noktasındaki ilginç bir tartışma da,

bütçeye net katkı yapan ülkelerin dönem sonunda milli gelir bazlı bir hesaplama sonunda geri aldıkları tutarlarla (rebates) ilgili. Tüm ülkeler, başta İngiltere bu geri ödemelerini titizlikle savunuyor, vazgeçmeye yanaşmıyor.

Ancak asıl sorun şu: AB, kurucu anlaşmalarda yasak olmasına rağmen aslında açık bütçe yapmış oluyor. Üstelik bir yandan "Krizden çıkışın yolu daha fazla Avrupa, krizden çıkışın motoru AB olacaktır" denilip, bir yandan da harcamaları kısmanın yarattığı çelişkiyi izah etmek pek mümkün değil.

Harcama kalemleri bazında bakıldığında iki kalemin ciddi darbe yediği açıkça görülüyor. Ortak Tarım Politikası hem nispi olarak (- %11,2) hem de nominal olarak (- % 47 milyar euro) en büyük kayba uğramış durumda. Yakınlaşma Politikası da -%8,5 ve 30 milyar euro ile diğer büyük kaybeden oluyor.

Konsey'in elini güçlendiren rakamlar ise geleceğe yönelik büyüme umudu veren harcama alanlarından geliyor: Rekabet Gücü %37 arttı (Ar-Ge bütçesi de reel olarak artırılıyor). Pan Avrupa Altyapı projelerine ayrılan miktar da artırıldı. Ayrıca, genç işsizliğiyle ilgili, Sosyal Fon'un altında, 6 milyar euro tavanlı yeni bir çerçeve program yaratıldı. Genç işsizliği oranı %25'i aşan ülkeler bu programdan yararlanabilecek. Erasmus Programı'na ayrılan miktar ise henüz belli olmadı.

İdari harcamalarla personel giderlerinin azaltılması yönünde güçlü bir arzu olmasına rağmen bu kalem %9,1 artışla 61,6 milyar euroya çıkarıldı. Artışın sebebi, önümüzdeki dönemde emekliliklerin artacak olması ve Dış Eylem Servisi'nin kuruluş harcamalarıyla açıklanıyor. Özellikle İngiltere bu harcama kalemini aslında bir nevi kurbanlık kuzu yapmak istiyor ama görüldüğü gibi başarısız oluyor.

YAKINLAŞMA POLİTİKASI BÜTÇESİ

Eski Bölgesel Politika'nın yerini alan Yakınlaşma Politikası bütçesi, bir önceki dönemdeki 354,8 milyarlık seviyesinden 324,7 milyar euroya indirildi. Her ne kadar dönem ortasında, en son GSMH istatistikleri esas alınarak 2017-2020 yıllarını kapsayacak biçimde milli katkıların yeniden hesaplanması söz konusu ise de bu ilave katkının tutarı 4 milyar euroyu aşamıyor.

Güvenlik Ağı altında yaratılan bir uygulamayla 2014 yılında "En az gelişmiş bölge" kategorisinden çıkacak olan bölgeler (en az gelişmiş bölge GSMH'si AB ortalamasının dörtte üçünün altında kalan bölgeler olarak tanımlanıyor) AB düzeyinde şu andaki tah-

sisatlarının %60'ını, milli bütçeden aldıkları tahsisatın ise %55'ini almaya devam edecek.

Öte yandan ülke bazında bir üst limit getirilerek, üye ülkelerin bu kalemde AB bütçesinden 2007-2017 döneminde aldıklarının %110'undan daha fazlasını almaları engellendi. Bu uygulamaya da Ters Güvenlik Ağı adı veriliyor. Ülke bazındaki bir diğer limit de yine bu kalemden alınacak tutarın ülkenin GSMH'sinin %2,35'ini aşmaması. Ancak, 2008-2010 döneminde kriz nedeniyle milli gelirleri %1'den fazla düşen ülkeler için bu oran biraz daha yüksek, %2,59 olarak uygulanacak.

Bilindiği üzere, üye ülkeler AB'nin makroekonomik şartlarına uymadıkları takdirde Yakınlaşma Fonu'ndan aldıkları tutarlar kesilebiliyor.

ORTAK TARIM POLİTİKASI BÜTÇESİ

Adeta "at pazarlığı" yapılarak sonuçlandırıldığı belirtilen Ortak Tarım bütçesi, bir önceki döneme göre çok ciddi bir düşüşle, 362,9 milyar euro olarak bağlandı. Bu tutarın 277,8 milyar eurosu doğrudan yardım, 85,1 milyar eurosu kırsal kalkınma yardımı olarak kullanılacak. Bu alanda Fransa çok aktif davrandı. Fransa'yı Polonya, Romanya, İspanya, Portekiz ve İrlanda destekledi. Yakınlaşma Dostları (Friends of Cohesion) olarak adlandırılan bu grup özellikle kırsal kalkınmaya ayrılan payın artırılmasını savundu. Pazarlıkları sonuçlandırabilmek için her bütçe kaleminde ülke bazında birçok küçük (fakat o ülke için önemli alanlarda) istisna ve avantaj sağlandı. Ayrıca liderlerin dönüşte satabilecekleri malzemeleri olması temin edildi.

EUROCHAMBRES'IN BÜTÇE UZLAŞISI ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞÜ

Birçok işçi ve işveren örgütüyle düşünce kuruluşu gibi, oda sistemlerinin AB düzeyindeki temsilcisi Eurochambres da bir bildiri yayımlayarak uzlaşıdan duyduğu hayal kırıklığını dile getirerek, katkı paylarının azaltmasını üye ülkelerin AB'ye karşı taahhütlerinde bir eksiklik olarak nitelendirdi.

Eurochambres açıklamasında, her ne kadar "son" olarak nitelendiriliyor olsa da AP onaylamadan sürecin nihayete ermiş olmayacağına dikkat çekildi. AB yetkilileri tarafından, sık sık "AB ekonomisinin omurgası" olarak adlandırılan ve gerçek istihdam yaratıcıları olan 20 milyon KOBİ'ye daha fazla destek sağlanması için AP nezdinde yoğun çalışmalar sürdürülüyor.

AB YETKİLİLERİ TARAFINDAN SIK SIK **"AB EKONOMİSİNİN OMURGASI" OLARAK ADLANDIRILAN 20 MİLYON KOBİ'YE** DAHA FAZLA DESTEK SAĞLANMASI İÇİN AP NEZDİNDE YOĞUN ÇALIŞMALAR SÜRDÜRÜLÜYOR.

